

RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O‘ZBEKISTONDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Turopova Nigora

Termiz davlat universiteti o‘qituvchisi

nturopova@tersu.uz

Asliddinov Diyorbek Sirojiddin o'g'li

Terdu, iqtisodiyot va turizm fakulteti, menejment yo‘nalishi talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqola raqamli iqtisodiyotning O‘zbekiston iqtisodiyoti uchun ahamiyati va uning rivojlanish istiqbollari o‘rganishga bag‘ishlangan. Maqolada raqamli texnologiyalar va ularning iqtisodiy o‘shishga ta’siri, O‘zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yo‘llari hamda mavjud imkoniyat va muammolar tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar. Raqamli iqtisodiyot, raqamli transformatsiya, texnologik rivojlanish, innovatsiya, iqtisodiy o‘shish, raqamli xizmatlar.

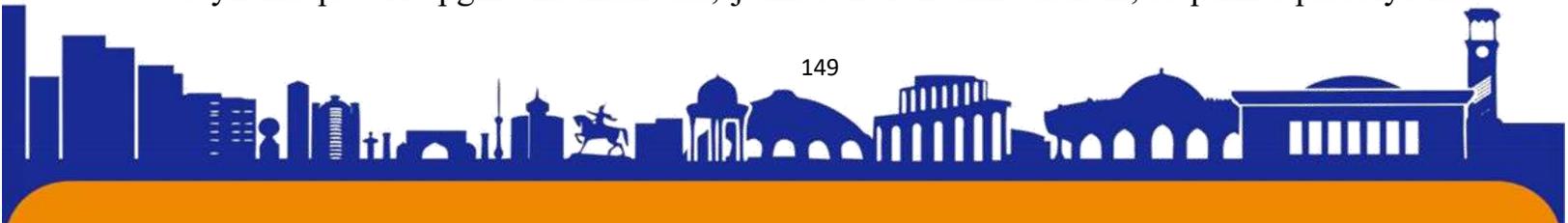
Abstract

This article is devoted to the study of the importance of the digital economy for the economy of Uzbekistan and its development prospects. The article analyzes digital technologies and their impact on economic growth, ways to develop the digital economy in Uzbekistan, and existing opportunities and problems.

Keywords. Digital economy, digital transformation, technological development, innovation, economic growth, digital services.

KIRISH

Raqamli iqtisodiyot zamonaviy dunyoda ijtimoiy-iqtisodiy o‘zgarishlarning asosiy omillaridan biri bo‘lib, iqtisodiy o‘shish va rivojlanishni ta‘minlashda muhim rol o‘ynamoqda. Ko‘pgina mamlakatlar, jumladan O‘zbekiston ham, raqamli iqtisodiyotni

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-11

rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda. Raqamli iqtisodiyot texnologiyalar, internet va axborot-kommunikatsiya xizmatlaridan foydalanish orqali iqtisodiyotning yangi yo'nalishlarini shakllantirib, samaradorlikni oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va turmush darajasini yaxshilash imkonini beradi. Ushbu maqola O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish imkoniyatlari, yo'nalishlari va istiqbollari haqida fikr yuritadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

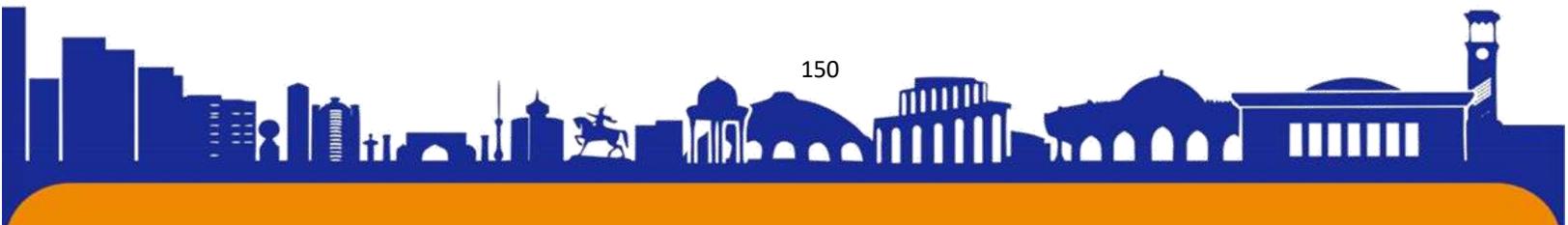
Raqamli iqtisodiyot mavzusida bir qancha muhim tadqiqotlar mavjud. Masalan, Brynjolfsson va McAfee (2014) raqamli iqtisodiyotning texnologik taraqqiyotga va bandlikka ta'sirini o'rganib, raqamli inqilobning iqtisodiyotdagi o'zgarishlarga olib kelishini ta'kidlaganlar. Deloitte (2018) tomonidan tayyorlangan raqamli iqtisodiyot bo'yicha hisobotda esa davlatlar uchun raqamli transformatsiyaning iqtisodiy o'sish uchun foydalari va chaqiruvlari tahlil qilingan. O'zbekiston tajribasida raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi, xalqaro tajribalar bilan qiyoslanadi va mavjud yondashuvlar o'rganiladi.

Ushbu maqolada statistik va iqtisodiy tahlil usullari qo'llanildi. O'zbekiston Statistika qo'mitasi va Jahon banki ma'lumotlariga asoslanib, mamlakatning raqamli iqtisodiyot ko'rsatkichlari o'rganildi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni iqtisodiy faoliyatda qo'llashning asosiy omillari va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri baholandi. Raqamli iqtisodiyotdagi global tendensiyalarni kuzatish maqsadida xalqaro miqyosdagi tadqiqotlar bilan taqqoslash usuli qo'llanildi.

NATIJALAR

Tahlillar raqamli iqtisodiyotning O'zbekiston iqtisodiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini va bir qator imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatdi:

Raqamli xizmatlarning kengayishi

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-11

O‘zbekistonda internet infratuzilmasining rivojlanishi va raqamli xizmatlarning kengayishi natijasida aholi uchun qulay xizmat turlari oshib bormoqda. 2023 yilda O‘zbekistonda raqamli to‘lovlar hajmi umumiy to‘lovlarning 40% dan ortig‘ini tashkil etdi, bu esa iqtisodiy samaradorlikni oshirishda muhim omil bo‘lmoqda.

Texnologik yangiliklar va bandlik

Raqamli iqtisodiyot yangi ish o‘rinlari yaratishga yordam bermoqda. 2023 yilda O‘zbekistonda texnologik startaplar soni 25% ga o‘sgan, bu esa innovatsion loyihalar uchun imkoniyatlarni oshirish va ish o‘rinlarini yaratishda ijobiy ta‘sir ko‘rsatmoqda.

Raqamli infratuzilma rivoji

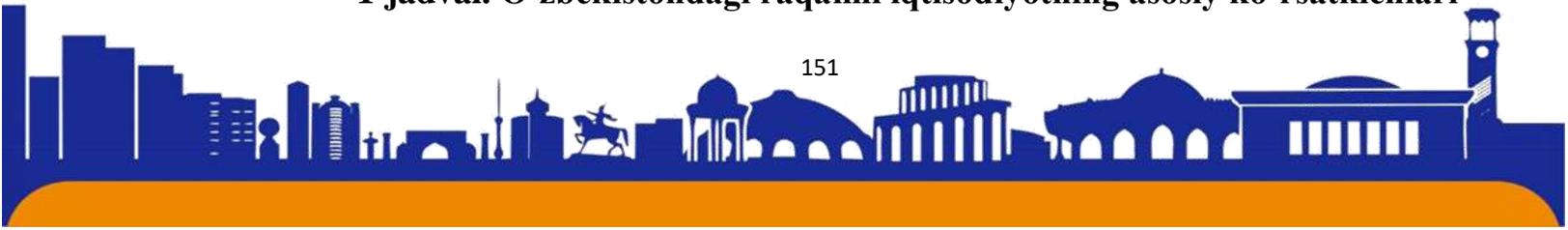
O‘zbekistonda yuqori tezlikdagi internet xizmatlari kengaytirilishi va axborot texnologiyalari sohasi uchun malakali kadrlarni tayyorlash bo‘yicha tashabbuslar rivojlanmoqda. Bu jarayon raqamli iqtisodiyotning davlat siyosatida ustuvor yo‘nalish sifatida ko‘rilishini tasdiqlaydi.

Inson kapitaliga ta‘siri

Raqamli iqtisodiyot sohasidagi malakali kadrlarning yetishmasligi mavjud muammolardan biridir. 2023 yilda bu sohadagi kadrlar tayyorlash dasturlari orqali 10 mingdan ortiq mutaxassis yetishtirildi, bu esa iqtisodiyotning raqamli sektordagi salohiyatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Quyidagi jadvalda O‘zbekistondagi raqamli iqtisodiyotning asosiy ko‘rsatkichlari keltirilgan:

1-jadval. O‘zbekistondagi raqamli iqtisodiyotning asosiy ko‘rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	2021	2022	2023
Internet foydalanuvchilari (%)	65	72	78
Raqamli to'lovlar ulushi (%)	32	36	41
Texnologik startaplar soni	120	150	185
Raqamli iqtisodiy o'sish (%)	4.5	5.2	6.0

XULOSA

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish iqtisodiy o'sishga, yangi ish o'rinlari yaratishga va aholi turmush darajasini yaxshilashga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Biroq, mamlakatda raqamli infratuzilmani yanada kengaytirish, raqamli xizmatlarning ommabopligini oshirish va kadrlar tayyorlash tizimini yaxshilash zarur. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi uchun xalqaro tajribani o'rganish va mahalliy innovatsion startaplarni qo'llab-quvvatlash kelajakda ijobiy natijalarga erishishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W.W. Norton & Company.
2. Deloitte. (2018). *Digital Economy: A Roadmap for Economic Growth*.
3. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi. (2023). *Raqamli iqtisodiyot ko'rsatkichlari*.
4. Jahon banki. (2023). *Raqamli iqtisodiyot rivoji va davlat siyosati*.

